

İstanbul Bilgi Üniversitesi
GÖÇ ÇALIŞMALARI
UYGULAMA VE
ARAŞTIRMA MERKEZİ

İstanbul
Bilgi Üniversitesi

PROGRAM KİTAPÇIĞI

GÖÇ ÇALIŞMALARI LİSANSÜSTÜ ÖĞRENCİ KONFERANSI

2019

09 Kasım 2019

İstanbul Bilgi Üniversitesi, santralistanbul Kampüsü

GÖÇ ÇALIŞMALARI

LİSANSÜSTÜ ÖĞRENCİ KONFERANSI 2019

9 Kasım 2019

İstanbul Bilgi Üniversitesi, santralistanbul Kampüsü

Günümüzde insan hareketliliği, toplumların sosyal, siyasal, hukuksal, ekonomik ve kültürel yapılarında yol açtığı dönüşüm ve değişim sebebiyle önemli bir akademik çalışma alanı olarak tanınmıştır. Toplumsal değişimin göç bağlamındaki bütün bu boyutları, dünyada ve Türkiye’de sosyal bilimciler, politika yapıcılar ve sivil toplum için önemli başlıklar olarak öne çıkmaktadır. 2011 sonrası Suriye’den gelen zorunlu göç ile Türkiye’de bu alandaki çalışmaların sayısı da oldukça artmıştır.

130 lisansüstü öğrencinin başvurduğu konferansta, A. Tamer Aker, Didem Danış, Mine Eder, Emre Erdoğan, Gülay Uğur Göksel, Ayhan Kaya, Neva Övünç Öztürk, Deniz Sert, Sedef Turper ve Pınar Uyan Semerci’den oluşan Bilim Kurulu, bu kitapçıkta yer alan 24 sunumu seçmiştir.

Bu konferans çerçevesinde göç alanında çalışan yüksek lisans ve doktora öğrencilerini hem birbirleriyle hem de bu alanda farklı disiplinlerde ve/veya disiplinlerarası çalışan deneyimli akademisyenlerle buluşturmak hedeflenmektedir. Konferansta, özellikle metodolojik ve teorik açıdan tezleri tartışmak ve araştırma bulgularının yazım sürecinde geri bildirimlerle bu alanda üretilen bilgiye katkı sunmak amaçlanmaktadır.

İstanbul Bilgi Üniversitesi

Göç Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi

1. OTURUM

09.30-11.00

E1-301

Panel: Göç, Kimlik ve Gruplararası İlişkiler
Moderatör: Emre Erdoğan, İstanbul Bilgi Üniversitesi

Duygu Merve Uysal, Koç Üniversitesi

Türkiye’deki Suriyeli Mültecilere Yönelik Önyargı: Empati ve Tehdit Algısının Rolü

Çalışma, Türkiye’deki Suriyeli mültecilere yönelik önyargıyı çok-boyutlu bir yaklaşım üzerinden araştırmayı amaçlamaktadır. Deney yöntemi kullanılarak, empati veya tehdit uyarılarına maruz kalmanın, kalmamaya göre önyargıyı nasıl etkilediği incelenmiştir. Modelde, sosyo-ideolojik tutumların ve illerdeki Suriyeli nüfusunun yoğunluğuna bağlı olarak mültecilerle daha çok etkileşimde olma ihtimallerinin olası etkileri de irdelenmiştir. Bulgular, nüfus yoğunluğunun görece daha az olduğu büyükşehirlerde empati manipülasyonunun, nüfus yoğunluğunun görece daha fazla olduğu sınır illerine göre daha etkili olduğunu ve bireylerin önyargılarının anlamlı şekilde daha düşük olduğunu göstermiştir. Sınır illerinde ise tehdit manipülasyonuna maruz kalmanın daha etkili olduğu görülmüştür. Büyükşehirlerde sosyo-ideolojik tutumların önyargının anlamlı açıklayıcıları olduğu, sınır illerinde ise olmadıkları gözlemlenmiştir.

Nezih Onur Kuru, Koç Üniversitesi

Mahalle Düzeyinde Gruplararası İlişkiler: Suriyeli Sığınmacılar – Türk Vatandaşları

Ev sahibi toplumun sığınmacılara yönelik negatif tutum ve şiddet davranışı eğilimlerini araştırma amacı taşıyan çalışmada, öncelikle medyaya yansıyan toplu gerginlik olayları incelenerek bir veriseti oluşturulmuştur. Türkiye genelinde 139 toplu şiddet vakası gözlemlenirken, etnik olarak heterojen ve kırsaldan göç almış mahallelerde bu olaylar daha sık yaşanmıştır. Bu çerçevede gruplararası ilişkiler ve siyasal psikoloji literatürüne bağlı kalınarak, benzer oranda Suriyeliye ev sahipliği yapan ve şiddet olaylarının yaşandığı ve yaşanmadığı Esenyurt ve Sultanbeyli’de 57 muhtarla derinlemesine mülakatlar gerçekleştirilmiştir. Dil engeli, demografik ve ekonomik tehdit algıları ile gruplararası kıyaslamaların beraberinde getirdiği negatif duyguların onur/namus kültürü ile birlikte sosyal mesafe ve şiddeti onaylamaya yol açtığı gözlemlenmiştir.

Nursedada Çadırcı, Mimar Sinan Üniversitesi

Urfa’daki Suriyeli Kent Mültecileri ve Kent Sakinleri Arasındaki Gerilim

Araştırmanın amacı yakın dönemde Urfa’daki Suriyeli kent mültecileri ve Urfa’nın daha eski sakinleri arasındaki kentsel gerilimin nedenlerini ortaya koymak olmuştur. “Yerleşik bir kültürün var olduğu bir topluma belirli bir zaman aralığında toplumun dinamiklerini etkileyecek nüfusta bir mülteci kitlesinin gelmesi, gündelik hayat pratiklerini nasıl etkilemektedir? Sonradan gelen bu nüfus kent hayatına

tutunmak için nasıl çözümler geliştirmektedir? Söz konusu iki grup arasındaki uyum sorununun sebepleri nelerdir?”. Araştırma, bu sorular ekseninde gelişmiş olup, mültecilerin ve Urfa sakinlerinin kenti ve kamusal hayatı paylaşma dinamikleri üzerine yoğunlaşmıştır. Yabancı ülkenin düzenlediği yasalarla kamusal alanda var olma arayışları ve bu yönde şekillenen sosyal ilişkiler analiz edilmiştir. Nihai olarak kentsel gerilime sebep olan olayların kente ve kentliye olan etkisi irdelenmiştir.

09.30-11.00

Enerji Müzesi Seminer Odası

Panel: Göçün Farklı Yüzleri

Moderatör: Sedef Turper, Koç Üniversitesi

Umut Mişe, Boğaziçi Üniversitesi

İstanbul'daki Sahraaltı Afrikalı Düzensiz Göçmenlerin Deneyimleri

Bu çalışma, İstanbul'daki düzensiz Sahraaltı Afrikalı göçmenlerin burada kendilerini bulduğu bağlamı ve bu bağlamda nasıl yaşadıklarını ortaya koymaya odaklanacaktır. Sahraaltı ülkelerinden gelen göçmenler yasadışı, yabancı düşmanlığı ve kayıtdışı ekonomi bağlamında ne tür problemlere maruz kalıyorlar? Yaşadıkları zorluklarla başa çıkma mekanizmaları nelerdir? Derinlemesine mülakat tekniğinin kullanıldığı bu çalışmada, Aksaray ve Eminönü'ndeki siyahi Afrikalı sokak satıcıları ile görüşmeler yapılmıştır. Bu çalışma, İstanbul'daki Afrikalı göçmenlerin yaşadıklarını antropolojik bir bakış açısıyla analiz etmeyi amaçlamaktadır. Çalışma Sahraaltı Afrikalı göçmenlerin maruz kaldığı basamaklılıkları ortaya koyarken, aynı zamanda yasadışı oturma getirmiş olduğu zorluklara da değiniyor. Bunun yanında piyasada Sahraaltı Afrikalıların yaşadıkları problemleri ve tüm bunlara karşı geliştirmiş oldukları mekanizmaları irdeliyor.

Firdevs Büşra Kaluç & Hilal Uysal & Gülten Deniz, İstanbul Şehir Üniversitesi

İstanbul'da Ev Hizmetlerinde Çalışan Filipinli Göçmen Kadınlar: Göç Süreci, Çalışma Koşulları ve Günlük Yaşam

İstanbul'da ev ve bakım hizmetlerinde çalışan Filipinli göçmen kadınların görünür hale gelmesinden yola çıkılarak, bu çalışmada Filipinli göçmen kadınların göç hikâyeleri, Türkiye'yi tercih etme sebepleri, buradaki çalışma koşulları, gündelik hayat pratikleri ve gelecek planlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Bu bağlamda, Filipinli göçmen kadınlar ve bu alanda hizmet veren aracı şirket yetkilileri ile derinlemesine görüşmeler yapılmıştır. Görüşmeler analiz edilirken birkaç farklı teoriden yararlanılarak göç olgusu bütünsel bir şekilde ele alınmaya çalışılmıştır. Filipinler'den İstanbul'a göçü teşvik eden yapısal güçler, bu iki alanı birbirine bağlayan sosyal ağlar, Filipinli göçmen kadınların motivasyonları ve gelecek planları üzerinde durulmuştur.

Nihan Duran, İstanbul Bilgi Üniversitesi

Zorunlu Göç Araştırmalarında Etik İlkelerin Yeniden Gözden Geçirilmesi: Özne ile Anlatıcının Sesini Ayırt Etmek

Suriyeli mülteci kriziyle birlikte artan çalışmalar, özellikle zorunlu göç alanında, araştırma etiği prensiplerinin yeniden gözden geçirilmesini gerektirmektedir. Bu anlamda bu çalışma, araştırmacının sesi ile aktörün/öznenin sesi arasındaki ilişkiye dikkat çeker ve araştırmacının, kendini öznenin adına konuşurken bulması durumunun etik boyutlarını, otonomi/özerklik ilkesi aracılığıyla, temsil/imaaj kavramları üzerinden tartışmaya açar. Böylece bu çalışma araştırmacı/anlatıcının seçtiği yöntem ve çerçeve neticesinde ortaya çıkan imajla üretilen bir kalıp-yargı olup olmadığını; eğer var ise bunun özne üzerinde nasıl bir etki yarattığını araştırır. Gözlem mültecilerin kırılabilirlikleri üzerinden kurgulanan söylemlerin, özneyi güçsüz kılan bir etki yaratarak, uzun vadede sosyal bütünlük konularında büyük sorunlar yaratabileceğine dikkat çeker.

2. OTURUM

11.30-13.00

E1-301

Panel: Göç Sonrası Uyum Sürecinde Yerelin Rolü

Moderatör: Mine Eder, Boğaziçi Üniversitesi

Cem Hatunoğlu & Filiz Cicioğlu, Sakarya Üniversitesi

Türkiye’de, Uluslararası Göçün Yarattığı Sorunlara Cevap Verme Konusunda Belediyelerin İnisiyatif Almalarında ve Politika Oluşturmalarında Sivil Toplumun Rolü

Bu çalışmayla, devlet kurum ve kuruluşlarının imkân ve kabiliyetlerinin Türkiye’de, uluslararası göçün yarattığı sorunlara cevap verme konusunda yetersiz kaldığı coğrafi ve sektörel hizmet açıklarının kapatılabilmesinde “Belediyelerin” nasıl bir rol oynayabileceklerine ve bu konuda Sivil Toplumun rolünün ne olabileceğine cevap aranmaktadır. Araştırmayla, her şeyin devletten beklendiği bir ortamda çözümün yerelleştirilmesinin sağlayacağı fırsatlara; sivil toplumun rolüyle, kendilerine finansal bakımdan bir külfet getirmeksizin, kendi belde nüfuslarına sunmakla mükellef oldukları hizmetlerden taviz vermeksizin ve doğrudan bir siyasi risk almaksızın, belediyelerin uluslararası göçün yarattığı sorunların çözümüne katkı sağlayabileceklerine; dolayısıyla, Belediye-STK işbirliğinin göçün yarattığı sorunların yönetilmesinde bir çıkış stratejisi (exit strategy) sunabileceğine dikkat çekilmek istenilmektedir.

Ahmet Yaman & Kays Tümkaya, Mersin Üniversitesi

Suriyeli Sosyal Sermayenin İnşası ve Yeniden retim Sürecinin Sivil Toplum ve Sosyal Yardımlaşma Alanlarında İncelenmesi

Bu araştırmada, Suriyelilerin ekonomik, politik, hukuksal ve kültürel farklılıklarını ya da benzerliklerini bir arada düşünerek Suriyelilerin kendi i ilişkileri, ağları ve yaşam pratikleri araştırılmaktadır. Bu pratikler biri sivil toplum diğeri de sosyal yardımlaşma alanları üzerinden incelenmektedir. Araştırma sonucunda, sivil toplum formları üzerinden iş, konut, sağlık, eğitim ihtiyaçlarını giderebilecekleri mekanizmaları oluşturdukları; sosyal yardım üzerinden ise, sistematik, düzenli ve finansal kaynakların farklı olduğu mekanizmaların yaratıldığı tespit edilmiştir. Bu mekanizmaların kurumsal ve yasal dayanakları olmakla birlikte esas işleyişlerinin sosyal sermayeleri vasıtasıyla mümkün olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Damla Taşkın, Ufuk Üniversitesi

Engelli Hakları Kapsamında Geçici Koruma Altındaki Suriyeliler ile Irak Sığınmacılarının Türkiye’deki Sağlık Hizmetlerine Erişim Problemlerinin Değerlendirilmesi

Bu çalışmanın amacı, Engellilik kavramı ile zorunlu g ilişkisini Engelli sığınmacılar boyutunda çok yönlü irdelemektir. Bu anlamda araştırmanın temel iddiası, zorunlu g ile gelen sığınma durumlarından engelli sığınmacıların sağlıklı fertlere göre daha menfi etkilendikleridir. Bu duruma karşın sığınma ve geçici koruma statüsü çerçevesinde Engelli Suriyeli ve Iraklı sığınmacılar hakkında çalışmalar yetersiz görülmektedir. Türkiye’nin yalnızca ilgili bir ereve sağlama zorunluluğunu değil, aynı zamanda insan hakları araçları kapsamında korunan insan haklarına tam anlamıyla ve tam etkisini de dikkate alarak kapsamlı bir araştırma yapmayı amaçlamaktadır. Bu bağlamda, araştırmanın belirlenen asıl sorusuna cevap vermek için ilişkili alt soruları da irdelenecektir.

11.30-13.00

Enerji Müzesi Seminer Odası

Panel: G ve Kadın

Moderatör: Didem Daniş, Galatasaray Üniversitesi

Canan Uçar, Boğaziçi Üniversitesi

Emek Karşılaşmaları: Antep’te Yaşayan Suriyeli Kadın Emeği

Sunum emek, zorunlu göç, toplumsal cinsiyet, ırkçılık ve şiddetin keşişimselliği ve bu keşişimselliklerin Antep’in varoş mahallelerinde yaşayan Suriyeli kadınların emek süreçlerine etkileri üzerinedir. Antep’in ev içi parça başi kayıt dışı emek piyasasına dâhil olan Suriyeli kadınların günlük hayatlarındaki emek süreçlerine odaklanarak, kadınların içinde bulunduğu ekonomik, toplumsal, siyasal, kültürel ve sınıfsal dinamik süreç ve yapıların birbirlerine nasıl eklemlendiğini ortaya koymaktadır. Tüm bu süreçlerin kadınları ev içine itme gücü olduğu gibi, ev içinde olma, geçici koruma altında tanımlanan fakat mülteci

deneyimine sahip Suriyeli alt sınıf kadınların kendilerini koruma ve hayatta kalma taktiklerinden biri olarak ortaya çıkmaktadır.

Selvi Öztürk Atagün, Harran Üniversitesi

Suriyeli Kadınlarla Yerel Kadınlar Arasındaki Uyum Sorunu: Bağlarbaşı Senti (Haliliye – Şanlıurfa)

Suriye’de siyasi krizin patlak vermesinden sonra başlayan göç hareketi yerel kadınlar tarafından olumlu karşılanırken son zamanlarda Suriyeli kadınlara yönelik olumsuz hükümlerin yer almasındaki esaslarının tespit edilmesi, teori ve pratik açısından önem arz etmektedir. Bu çalışmada, yerel kadınların Suriyeli kadınlara karşı tepkili yaklaşımlarının altında yatan nedenlerin tüm yönleriyle ele alınarak ortaya konulacak olması çalışmanın önemini artırmaktadır. Şanlıurfa’da yaşayan Suriyeli kadınlarla yerel kadınlar arasındaki kültürel farklılıklar toplumsal kabulünü zorlaştırmakta ve buna bağlı olarak uyum sorunları ortaya çıkmaktadır. Daha da ötesi Suriyeli kadınların toplumsal kabulü yerel kadınlar için nefret ve düşmanlığa yol açmış ve açmaya devam etmektedir.

Gülcan Üstündağ, KTO Karatay Üniversitesi

Suriyeli 18-22 Yaş Arasındaki Evli Kadınların Evlilik Uyumları ve İlişki Problemleri: Konya Örneği

Günümüzde göç sürecinin toplumların sosyal, siyasal, hukuksal, ekonomik ve kültürel yapılarında dönüşüm ve değişime yol açması nedeniyle göç yoluyla ülkemize gelen erken yaşta evliliğin yoğun olduğu Suriyelilerin aile hayatında, evlilik uyumu ve yaşadıkları ilişki problemlerini çözme stilleri önemli bir sosyal olgudur. Bu doğrultuda araştırmanın kapsamını Türkiye’de yaşayan erken yaşta evlenmiş olan Suriyeli kadınlar oluşturmaktadır. Elde edilen bulguların Suriyeli 18-22 yaş arası kadınların evliliklerindeki beklentilerinin ortaya konacağı; göçmen ailelerin evlilik ilişkileri hakkında gerçekçi değerlendirmelerin yapılacağı; Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı çalışmalarına kaynaklık edeceği ve aile danışmanı yetiştirme çalışmalarında göçmen gruba yönelik eğitim programlarının düzenlenmesine katkıda bulunacağı öngörülmektedir.

3. OTURUM

14.00-15.30

E1-301

Panel: Göç ve Emek

Moderatör: Gülay Uğur Göksel, İstanbul Bilgi Üniversitesi

Sinem Bağçe, Yıldız Teknik Üniversitesi

Etnik Kimliğin Gelir ve Ücret Açığı Üzerine Etkisi: İstanbul'da Yaşayan Mülteci İşçiler Örneği

Bu araştırma, İstanbul'da yaşayan mültecilerin entegrasyon düzeyini Etnometre ölçeği ile belirler ve ücret ayrımcılığının beşerî sermaye birikiminden ziyade etnik kökene dayandığını ortaya koyar. Mültecilerin önemli bir çoğunluğunun Türkiye toplumundan ayrılmış olduğu ortaya konur. Türkiye toplumuna en yüksek bağlılığı gösteren mülteci gruplar; Türkmenler ve Kırgızlar iken, en yüksek marjinalleşme eğilimi Afgan ve Pakistanlılardır. Gürcüler, Afgan ve Pakistanlılardan sonra iş piyasasında en yüksek ayrımcılığa maruz kalan kesimdir. Her ne kadar Arapların yarısından fazlasının Türkiye toplumundan ayrılmış oldukları gözlemlense de en yüksek yıllık gelir, en düşük ücret açığı ve işgücü piyasasında görece olarak en az ayrımcılığa maruz kalan etnik kimlik oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Serhat Akbal, İstanbul Üniversitesi

Zorunlu Göçten Mevsimlik Göçe: Suriyeli Mevsimlik Tarım İşçileri, Zonguldak (Alaplı) Örneği

Türkiye'ye yönelik artan göç hareketliliğiyle birlikte göçmenler/sığınmacılar, hayatlarını devam ettirebilmek adına az tercih edilen yahut yerli nüfus tarafından tercih edilmeyen işlere yönelmektedirler. Çoğunlukla iç göçler nedeniyle yer değiştirmiş, Doğu ve Güneydoğu bölgelerinde yaşayan yerli nüfusun tercih ettiği mevsimlik gezici tarım işçiliği de bu kapsamda özellikle zorunlu göç nedeniyle Türkiye'ye gelmiş Suriyeliler tarafından tercih edilen meslek kollarından biri olmuştur. Zorunlu göç nedeniyle Türkiye'ye sığınmış kişilerin, gönüllü olarak (ekonomik anlamda ise zorunlu olarak) mevsimlik tarım işçiliği için yeniden göç ağına dâhil olmalarının sebebi, Hayata Destek Derneği tarafından 2018 yılında Zonguldak'ta yürütülen saha çalışmasında karşılaşılan tarım işçisi Suriyeliler üzerinden anlaşılmaya çalışılmıştır.

Gökçe Ceylan, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Suriyeli Sığınmacı Çocuk İşçiler

Günümüzde sığınma öncesinden başlayarak birçok hak ihlaline maruz kalan Suriyeli sığınmacı çocukların erken yaşta çalışma yaşamının bir öznesi olarak hayatlarını idame ettirme çabası olduğu

yadsınamaz bir gerçek olup buradan hareketle ‘Suriyeli Sığınmacı Çocuk İşçilerin Psikososyal Sorunları ve Buna Yönelik Sosyal Hizmet Önerileri’ adlı yüksek lisans tezi yazılmıştır. Bu kapsamda bu çalışmada çocuklarla yapılan her bir görüşmede, bu çalışmanın sınırları ve sınırlılıkları çocuklara yaşlarına ve gelişimlerine uygun bir dilde doğrudan aktarılmıştır. Suriyeli sığınmacı çocuk işçi grubuna ulaşabilmek için amaçlı örneklem, kartopu örneklem ve ölçüt örneklem kullanılmış olup çocukların sığınmacı çocuk işçi olma deneyimlerinden hareketle haklara ve hizmetlere erişimleri; Türkiye’deki ayrımcılık ve dışlanma algıları hak temelli bir perspektiften incelenmiştir.

14.00-15.30

Enerji Müzesi Seminer Odası

Panel: Göç ve Travma

Moderatör: A. Tamer Aker, İstanbul Bilgi Üniversitesi

Canan Tuğberk, İstanbul Bilgi Üniversitesi

Anavatana Elveda: Depresif ve Travma Sonrası Stres Semptomları Gösteren Suriyeli Mülteci Ergenlerin Hikâyelerinin İncelenmesi

Bu tebliğin amacı, Türkiye’de yaşayan Suriyeli ergen mültecilerin yaşamlarına ışık tutmak ve mültecilere yönelik ruh sağlığı alanında yapılan önleyici ve koruyucu programların şekillenmesinde alana katkıda bulunmaktır. Ergenlik döneminde zorunlu göçü yaşayan bireyler için depresyon ve travma sonrası stres bozukluğu bir risk faktörüdür. Bu araştırma, Sultanbeyli’de 7. ve 8. Sınıfta okuyan 111 Suriyeli ergeni içeren büyük bir projenin verileri kullanılarak hazırlanmıştır. Bu çalışma için yüksek TSSB ve depresif semptomlar gösteren 19 Suriyeli ergenin hikâyeleri incelenmiştir. ‘Çocukların Yaşam Değişimleri Ölçeği’ adlı yeni geliştirilen, göç ve hayat olayları üzerine yapılandırılan projektif testte ergenlerin gördükleri resimlerden hikâyeler yazmaları istenmiştir. Elde edilen ana temalar, “Sevdiklerine Yakın Olmak”, “Belirsizlikle Başa Çıkmak”, “Göçün Aşamaları” ve “Çocuk/Ergen Olarak Hayatla Başa Çıkmak” olarak belirlenmiştir. Bulgular, ergenleri etkileyen çeşitli koruyucu faktörler ve risk faktörlerini ortaya çıkarmıştır. Çalışma, çeşitli ruh sağlığı problemleri yaşayan ergen mültecileri anlama açısından alana katkıda bulunmaktadır.

İremnur Kaya, İstanbul Bilgi Üniversitesi

Yaratıcı Sanat Etkinliklerinin Mülteci Kadınların Psiko Sosyal Durumlarını İyileştirmesi Üzerine Yapılan Çalışmalara Genel Bir Bakış: Bir Sistemik Derleme Metodolojisi

Bu sistemik derlemede bireysel terapi ve klinik tecrübelerle odaklanmaktan ziyade, toplumsal entegrasyona katkı sağlayacak etkinliklere, kaynaştırma, adaptasyon, kültürleşme ve aidiyet hissini artıracak kazanımlara ve dolaylı şekilde de bireysel kazanımlar anlamında pozitif ruh sağlığı, bireysel ve

toplumsal uyum, psikolojik iyi hal, zindelik, kaliteli yaşam gibi faktörlere katkı sağlayacak atölye çalışmalarına, sosyal oluşumlara ve yaratıcı sanat etkinliklerine - drama, tiyatro, dans, resim, müzik gibi- odaklanılmıştır. Bu çalışma ile bu zamana kadarki yapılan çalışmaların genel bir değerlendirmesi ve çıktısı elde edilerek, bundan sonraki çalışmalara ışık tutacak öneri ve görüşler sunulması hedeflenmektedir.

Nihan Yapar, İstanbul Şehir Üniversitesi

Suriyeli Mültecilerin Karar-Almalarındaki Risk Tutumları ve Akrabalık Ağları

Bu tez araştırması temel olarak Suriyeli mültecilerin karar-almalarındaki risk tutumlarını ve bu süreçte etkili olan akrabalık ağlarını keşfetmeyi amaçlar. Karar-alma rutinleri iç savaş gibi katastrofik süreçlerde çöküşler yaşar ve bireylerin düşünme pratiklerinden yardım alamadıkları bu süreçlerde hayati seçimler yapmaları gerekir. Göç karar-alma süreçlerinde değerlendirilen her seçim yüksek belirsizlik içerir ve bu belirsizlikler seçimlerin risk faktörleri üzerinden değerlendirilmesine neden olur. Bu çalışma, bu süreçte kararların nasıl alındığını keşfetmek için derinlemesine analiz yöntemleri ile Suriyeli bir akraba grubunu odak alarak göç kararlarında çeşitli durumlara karşı aldıkları tutumları risk faktörleri üzerinden açıklar. Bu çalışma aynı zamanda mülteci yolculuklarının eşsizliğini göz ardı etmez ve yapılan seçimlerin ve oluşan zincir göçün kök nedenlerine odaklanarak nitel araştırma yöntemlerini analizinin merkezine alır.

4. OTURUM

15.45-17.15

E1-301

Panel: Avrupa'dan Göçmenlik Deneyimleri

Moderatör: Ayhan Kaya, İstanbul Bilgi Üniversitesi

Yağmur Aksoy, ODTÜ

Kültürel Kimliğin Diasporada Yeniden Tasavvuru, Amsterdam KULSAN Vakfı Vaka Çalışması

Bu çalışmada, kültürel kimliğin diasporadaki alternatif temsilleri ve bu temsillerin ulusal-teritoryal kimlik anlayışlarına nasıl meydan okuyabileceği incelenmiştir. Kulsan, 1987'den beri Türkiye-Hollanda arası kültürel diyalogu geliştirmeyi hedefleyen bir kültür-sanat vakfıdır. Anadolu'nun farklı kültürlerinin oluşturduğu mozaigi hem Avrupalı izleyiciye tanıtmak, hem de Türkiyeli göçmenlerin giderek arttığı Hollanda ile kültürel köprüler kurarak entegrasyon sürecini güçlendirmeyi hedeflemiştir. Çalışmanın verileri Kalkınma Atölyesi (Ankara)'nın projesi bünyesinde, Ankara ve Amsterdam'da yapılan derinlemesine görüşmelere dayanmaktadır. Göçmenlerin girişiyle diasporada gerçekleşen 'temsil'e dayalı aktivitelerin önemli potansiyellerinin neler olduğu ve 'ulusal' bağlarla girdikleri ilişkilerde kültürel kimliğe dair nasıl yeni anlamlar ortaya çıktığı araştırmanın temel sorusunu oluşturmuştur.

Yiğit Rıza Binzet, Strasbourg Üniversitesi

Göç Alanı İçerisinde Yeni Bir Sosyal Grup Oluşumu: Fransa'ya Yakın Dönem Türk Göçü

Günümüze kadar Türkiye'den Fransa'ya göç, birçok farklı etapta gerçekleşti. 1960'lardan itibaren başlayan işçi göçü ve onların aile birleşimi ile gelen eşleri ve çocukları Fransa'daki Türk toplumunun genel hatlarını çizdiler. Onları, 1980 askeri darbesi sebebiyle Türkiye'yi terk etmek zorunda kalan, hem sermaye miktarı ve dağılımı hem de etnik ve mezhepsel anlamda daha öncekilerden farklı bir profil takip etti ve Fransa'daki Türk toplumsal alanı şekillenmeye başladı. 2010'lı yılların ilk çeyreğinden bu yana ise eğitilmiş, şehirli ve kozmopolit bir nüfusun kitlesel göçü söz konusu. Çalışmanın amacı, Fransa'daki Türk toplumsal alanıyla, bu alana yeni giren göçmenler arasındaki ilişkileri transnasyonalizm düşüncesi ve Bourdieu sosyolojisini sentezleyerek anlamaya çalışmaktır.

Semih Nargül, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Fransa'daki Türklerin Siyasal Katılımı, Dernekleşmesi ve Türk Diasporası Üzerindeki Rolü: Paris Ve Strazburg Örneği

Fransa'nın 1960'lı yıllardaki emek gücüne yönelik ihtiyacı doğrultusunda Türkiye'yle yaptığı ikili anlaşma sonucunda Fransa'ya göç başlamıştır. Bu durum beraberinde incelemeyi gerektirecek birçok

konuyu gündeme taşımıştır. Günümüzde diaspora, dernekleşme ve siyasal katılım kavramları Avrupa'daki Türkler üzerinden yoğun bir tartışma alanı yaratmaktadır. Bu bağlamda çalışmamız Paris ve Strazburg şehirlerinde yaşayan Türklerin siyasal katılımı, dernekleşmesi ve diaspora üzerindeki rolünü içermektedir. Fransa'daki Türklerin hem Fransa hem de Türkiye seçimlerindeki oy davranışları, kurduğu derneklerin faaliyetleri ve diaspora konusunda nasıl bir eylem içerisinde oldukları incelenmektedir.

15.45-17.15

Enerji Müzesi Seminer Odası

Panel: Göç, Çocuk ve Gençlik

Moderatör: Pınar Uyan Semerci, İstanbul Bilgi Üniversitesi

Nihal Açikel, İstanbul Üniversitesi

İstanbul'daki Suriyeli Üniversite Gençliği Üzerine Nitel Bir Araştırma

Çalışmanın amacı İstanbul'daki Suriyeli üniversite gençliğinin kimlik, eğitim, meslek, sosyal hayat ve gelecek algılarına ve pratiklerine yönelik bir veriye ulaşmaktır. "Gelecek planları içerisinde Türkiye kalıcı bir yere sahip mi? Suriye'ye dönmeyi veya başka bir ülkeye göç etmeyi düşünüyorlar mı? Seçmeyi düşündükleri meslekler neler? Girişimcilik yönleri güçlü mü?" gibi birtakım soruların cevapları aranmaktadır. Araştırma sürecinde, yarı yapılandırılmış mülakat tekniği kullanılarak İstanbul'daki 7 üniversiteden, 13 farklı bölümden 14 öğrenci ile görüşülmüştür. Bu araştırmayı farklı kılan nokta - literatürdeki göçmen gençlik çalışmalarının çoğunun alt sınıflardaki eğitimsiz gençlere odaklandığı göz önüne alındığında- oransal olarak azınlıkta kalan orta ve üst sınıftaki üniversite gençliğine odaklanması olmuştur.

Büşra Hazal Ünal, Hacettepe Üniversitesi

Mekân ve Toplumsal Cinsiyet Kesişiminde Mülteci Genç Kızların Gündelik Yaşam Deneyimleri

Mültecilerin ve göçmenlerin gündelik yaşamda hangi mekânlarda bulunabilecekleri toplumsal cinsiyet yargılarından etkilenir. Sunum kapsamında toplumsal cinsiyetin göç deneyimi üzerindeki etkisi göz önüne alınarak, mülteci genç kızların gündelik yaşam deneyimleri ve bu deneyimlerin mekâna göre nasıl çeşitlendiğini araştıran tez çalışması tartışmaya açılacaktır. Sunumun teorik veçhesinde, mekânın toplumsal bir ürün olması üzerinden toplumsal cinsiyetle ilişkisi ele alınacaktır. İfade etmeye çalıştığımız kavramsal çerçeve kapsamında ise araştırma açısından belirleyici olan feminist metodoloji üzerinde durulacaktır.

Simla Serim, Boğaziçi Üniversitesi

Türk Eğitim Sisteminde Suriyeli Mülteci Çocukların Eğitimde İyi Olma Hali: Sultanbeyli Örneği

Bu çalışmanın amacı Suriyeli çocukların eğitimdeki deneyimlerini ve perspektiflerini çocuğun iyi olma hali yaklaşımından ele almaktır. Çalışmanın sonunda edinilen bulgulara göre çocuklar okulda başarılı olmak için gösterdikleri yoğun çabalara, eğitime karşı yaptıkları derin duygusal yatırımlara ve oldukça destek verilen bir ortamda bulunmalarına rağmen, okullarda Türk eğitim sistemine uyumlarını zorlaştıran ve eğitimde iyi olma hallerini olumsuz yönden etkileyen ciddi engellerle karşılaşmaktadır. Dildeki yetersizlikler yüzünden eğitimde dezavantajlı olarak bulunulan konum, çocuklara göre adil olmayan ölçme ve değerlendirme sistemleri, kendi dillerindeki yeterliliği kaybetme korkusu, yatay ve dikey ilişkilerinde karşılaştıkları ayrımcılık ve dışlanma öğrencilerin eğitime ilişkin öznel deneyimlerinde ön plana çıkardıkları temalardır.

İstanbul Bilgi Üniversitesi
Göç Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi
santralİstanbul Kampüsü
Eski Silahtarağa Elektrik Santrali
Kazım Karabekir Cad. No.2/13 Eyüpsultan-İstanbul
T 0212 311 52 11
rc.mig@bilgi.edu.tr
<http://GOC.bilgi.edu.tr>